

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Vesienhoidon terveiset ja toimenpiteet Jolosjoen valuma-alueella

Valuma-alue toimilla Jolosjoki parempaan tilaan 24.4.2025

Anne-Mari Rytönen, POPELY

Vesienhoitosuunnitelma päivitetään 6 vuoden välein

Vesienhoidon keskeiset kysymykset ja työohjelma Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueella 2028 – 2033 - Doria

Luokittelu valmistuu 11/2025

Toteutus jatkuu koko suunnittelukauden!

Vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat 2022-2027
Vesienhoidon suunnittelu ja yhteistyö - Pohjois-Pohjanmaa

Jolosjoki

Pituus 32 km, valuma-alue 170 km²
Kiiminkijoen toiseksi suurin sivuhaara.

Land use

› Metsät	143.21 km ²	85%
› Kosteikot ja avoimet suot	15.01 km ²	9%
› Vesialueet	4.54 km ²	3%
› Maatalousalueet	3.38 km ²	2%
› Asuinalueet	1.27 km ²	1%
› Teollisuuden, palveluide...	1.16 km ²	1%

Soil type

Gyttja/peat	68.63 km ²	41%
Fine clay with sand	57.55 km ²	34%
Coarse sand with clay	30.51 km ²	18%
Water	5.31 km ²	3%
Coarse sand	3.49 km ²	2%
Clay	2.36 km ²	1%
Fine sand	1.00 km ²	1%

Jolosjoen valuma-alueen vesimuodostumien ekologinen tila

	Tyyppi	Ekologinen tila 2013	Ekologinen tila 2019	Tilaa heikentävät paineet
Jolosjoki	Keskisuuret turvemaiden joet	Hyvä	Hyvä (R)	Maatalous, metsätalous, uittoperkausten aiheuttama morfologinen muutos, maankuivatus happamilla sulfaattimailla (2025)
Jolosjärvi	Hyvin lyhytviipymäiset järvet	Välttävä	Tyydyttävä	Maatalous, metsätalous, sisäinen kuormitus, maankuivatus happamilla sulfaattimailla (2025)
Mannisenjärvi	Hyvin lyhytviipymäiset järvet	-	Hyvä (R)	Maatalous, metsätalous
Loukkojärvi	Matalat runsashumuksiset järvet	Välttävä	Välttävä	Merkittävä sisäinen kuormitus (ravinnepitoinen maaperä?), maatalous

etpo.fi/fi/oulujoki-osa2/4-vesistoet-kiiminkijoelta-kuivajoelle/44-toimenpiteet-vesistoealueittain/441-kiiminkijoen-vesistoe/

Vesienhoidon toimenpidetarpeet Jolosjoen valuma-alueella

	P-kuormituksen vähentämistarve	N-kuormituksen vähentämistarve	Toimenpiteet
Jolosjoki	<10 %	<10 %	Metsätalous ++ Maatalous + Virtavesikunnostus
Jolosjärvi	>50 %	>50 %	Metsätalous ++ Maatalous + Rehevöityneen järven kunnostus
Mannisenjärvi	< 10 %	< 10 %	Maatalous + Metsätalous +
Loukkojärvi	< 10 %	< 10 %	Maatalous ++ Rehevöityneen järven kunnostus

etpo.fi/fi/oulujoki-osa2/4-vesistoet-kiiminkijoelta-kuivajoelle/44-toimenpiteet-vesistoealueittain/441-kiiminkijoen-vesistoe/

Vesienhoidon edistämistä Jolosjoella ja -järvellä

- **Jolosjoen kunnostustarveselvitys** (Tuohino, 2018)
 - *Jolosjokea on perattu voimakkaasti ja perkaukset ovat kohdistuneet pääosin joen ylä- ja alaosille, jossa käytännössä kaikki virtavesikaloille soveltuvat koski-alueet on perattu ja suvantojen alivedenkorkeutta on laskettu. Perkauksista huolimatta lohen, taimenen ja harjuksen poikastuotantoa on havaittu Jolosjoen alaosilta. Kunnostusta kaipaavia koskialueita arvioitiin olevan yhteensä noin 8.3 kilometriä. Jolosjoen kalataloudellinen kunnostus olisi ekologisesti, kalataloudellisesti ja maisemallisesti järkevää ja kohtuullisin kustannuksin toteutettavissa.*
- **Jolosjoen valuma-alueen kuormitus selvitys** (Kiiminkijoki ry, 2020-2021)
 - Tavoite kunnostustoimenpiteiden ja valuma-alueen kunnostushankkeen valmistelu.
 - *Jolosjoen uomakunnostukset eivät ole tuloksekkaita ilman pitkäjänteistä valuma-alue työtä kuormituksen vähentämiseksi. Kunnostustoimien lisäksi valuma-alueen maankäyttöön on kiinnitettävä huomiota. Kunnostustoimien vaikutusseurantaan tulisi laatia pitkän aikavälin seurantasuunnitelma.*

Vesienhoidon edistämistä Jolosjoella ja järvellä

- Jolosjärven hoito ja kunnostushanke, 2022-2023 ja 2023 (Ylikiimingin kalastuskunta, Kunta- ja Järjestö-Helmi)
 - Hoitokalastus, vieraspetopyynti, vesiensuojelurakenteita
 - Jolosjärven itäpäähän laskevan Oraviojan valuma-alueen (25,75 km²) yleissuunnitelma (Kosteikkomaailma, 2023)

Haaraojan kunnostus (Helmi-ohjelma), 2024

Toteutuneita työkohteita virtavesialueilla 7 kpl.
Kokonaiskunnostuspituus noin 370 m.

1. Toteutui kunnostusalue 1 (aivan alaosa lukuun ottamatta), lisäksi toteutuivat kunnostusalueet 4, 6 ja 7. Kunnostusalue 9 kokonaisuudessaan ja kunnostusalueen 7:n yksi soraikko on tarkoitus viimeistellä kesällä 2025 talkootyönä/käsityönä.

2. Kunnostusalueille 2, 3, 5 ja 8 sijaitsi mahdollisesti tukittavia ojituksia, joista suostumukset olivat niukassa. Maasto on myös alueella sen verran hankalaa (soita ja kosteaa), että kesällä kulkureittien teko oli melkeimpä mahdotonta, joten näiden toteutusta siirrettiin/harkitaan uudestaan voidaanko kustannustehokkaasti toteuttaa aiheuttamatta suurempia vahinkoja maanomistajalle esim. talvityönä.

Esimerkkejä kunnostuskohteista:

Kitkansaari (Haaraojanselkä), työkohde 4.2 (91 m)

- Tehtiin perinteistä virtavesikunnostusta = kivien siirtoa, uoman virtausolosuhteiden monipuolistamista ja kutusorakoita.
- Yläkuvassa ennen kunnostusta, alakuvassa jälkeen kunnostuksen.
- Kuvassa vesi hieman vielä samentaa, kun kohde toteutettiin “väärin päin” eli alavirrasta ylävirtaan, jolloin kaivinkone liikkui koko ajan ylävirran suuntaan. On nykyään “normaali”.

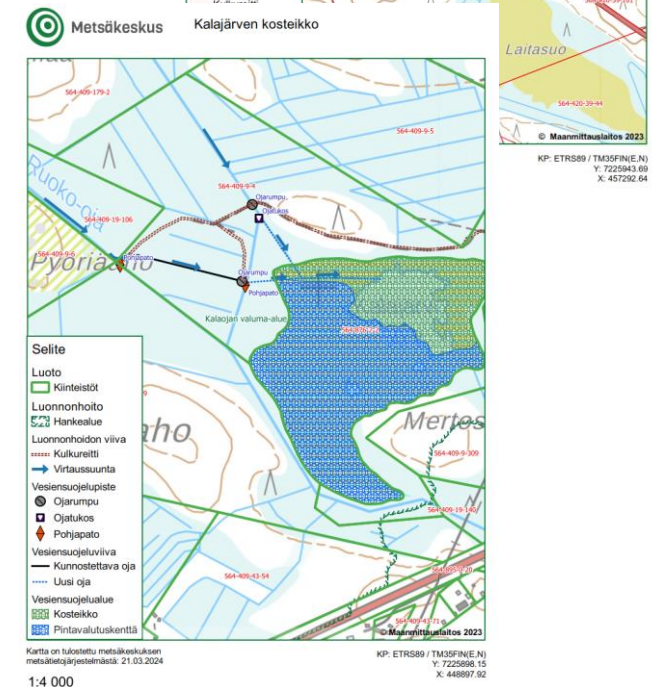
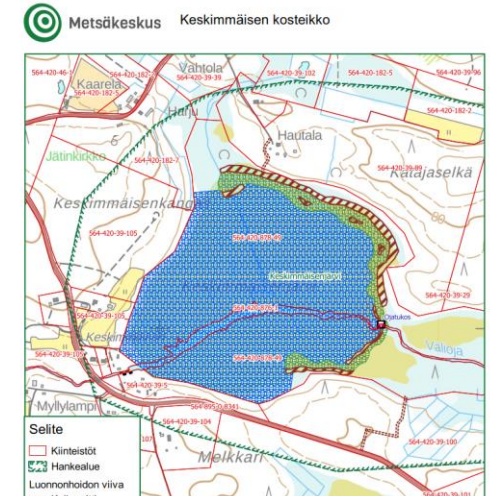
Ampumarata, työkohte 6.2 (42 m)

- “Helppo esittelykohde” kun pääsee ns. autolla pihaan (kannattaa kuitenkin kunnioittaa ampumaradan toimintaa ettei alueella kuitenkaan “turhaan” liikuta!).
- Kohdetta kivettiin kaivinkoneella monipuolisemmaksi. Yläkuvassa taas ennen ja alakuvassa jälkeen kunnostuksen.

Metsäkeskuksen vesiensuojeluhankkeet

- Keskimmäsenjärven kosteikon luonnonhoitohanke, Joloskylä, Ylikiiminki
 - Järvikuivion alueelle tehdään vesilintukosteikko ja pintavalutuskenttä.
 - Tavoite vähentää metsäojituksen aiheuttamaa kuormitusta ja tukea vaelluskalakantojen palauttamishankkeita
 - Toteuttaja valittu
- Kalajärven kosteikon luonnonhoitohanke, Hannuskylä, Kiiminki
 - Vedenjohtaminen järvikuivion avovesialueelle + pintavalutus
 - Tavoite parantaa Kalaojasta Jolosjokeen virtaavan veden laatua, tasoittaa virtaamia, parantaa vesilintujen elinympäristöjä.
 - Toteuttaja valittu

Turvetuotannosta vapautuvien soiden ennallistaminen

Varpasuo (Oulu): päättynyt 2020,
Turveruukki,

- 192 ha, lopputarkastus tehty 2023
- Osittain kosteikko toteutumassa?

[PUHTI-hanke - JTF-ennallistaminen - ELY-keskus](#)

Turvetuotantoalueiden ennallistaminen ja kestävä jälkikäyttö – kokemuksia käytännön toteutuksista 16.5. klo 9-11. [Linkki webinaariin](#)

Kuva: Saana Meski

Ajankohtaista vesienhoidon rahoitusmahdollisuuksista

- ELY-keskuksesta vuosittain haettavissa [avustuksia vesien hyvää tilaa edistäville toimenpiteille](#).
 - Ensisijaisia ovat vesienhoitosuunnitelmien mukaiset hankkeet vesistöissä ja valuma-alueilla!
 - Eduksi myös hyvä toteuttajaorganisaatio, jolla valmius hankkeen tuloksekkaaseen toteuttamiseen.
 - Omarahoitusta aina tarvitaan, yleensä noin 50 %.
- Myös maaseuturahaston [yleishyödylliset ympäristöinvestoinnit](#)
 - Yleishyödyllinen hakijataho, kohde yhteisessä käytössä.
 - Tuen osuus 80 %
- [Turvetuotantoalueiden ennallistamiseen ja jälkikäytön JTF-hankkeiden](#) osalta jatkuva haku ainakin 25.8. saakka.

*ELY-keskuksesta
neuvoja hankkeen
suunnitteluun ja
rahoitus-
mahdollisuuksiin!*

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ota yhteyttä:

Vesien- ja merenhoidon hankeavustukset

Anne Korhonen, etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi , p. 0295 038 414

Maaseuturahaston hankerahoitus

Kukka Kukkonen, etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi, p. 0295 038 232

JTF-ennallistaminen

Tanja Jylänki, etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Jolosjoki ja kalataloudelliset kunnostukset

Aurora Hatanpää

24.4.2025

Meritaimen

- Kiiminkijoen kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma:

Tavoitetila: Meressä syönnöstävä taimen (meritaimen) lisääntyy Kiiminkijoen keski- ja yläjuoksulla luontaisesti istutuksin tuettuna kantana. Meritaimenen poikastuotantoalueet Kiiminkijoessa tunnetaan vähintään pääpiirteissään. Meritaimen on alueen vapaa-ajankalastuksen ja kalastusmatkailun vetovoimatekijä suunnitelmakauden aikana.

Toimenpiteet: Luontaisesti lisääntyvää meritaimenkantaa tuetaan pien-, joki- ja vaelluspoikasistutuksin sekä virtavesi- ja valuma-aluekunnostuksin istutussuunnitelmassa ja kunnostussuunnitelmassa kuvatulla tavalla. Taimenen kalastukseen voidaan antaa erilaisia suosituksia olosuhteiden mukaan, esimerkiksi lämpimän veden aikana.

Kalataloudelliset kunnostukset

Jolosjoki 2 2024

- Keskimmäisenojan kalataloudellinen koskikunnostus. Kunnostuksen suoritti Kuopion teholouhinta, aiemmin laaditun suunnitelman pohjalta (Rouvinen 2021). Kunnostetun koskialan pituus on 450m josta pienpoikasaluetta on 1300 neliometriä ja lisääntymisaluetta 60 neliometriä.

Jolosjoki 3 2025

- Jolosjoen kalataloudellisen koskikunnostussuunnitelman pohjalta (Rouvinen 2021). Kunnostettavien koskialueiden pituus on 1950m, lisääntymisalueet 530 neliometriä ja poikasalueita 11 860 neliometriä